

ANTIKA, prizor kažnjavanja Dirke, središnje polje rimskoga podnoga mozaika u Puli

Slikar i scenski kipar HNK u Zagrebu od 1965. Radi reljefe, medalje i plakete, slobodnih oblika i simboličkih sadržaja. U grafici prikazuje drveno graditeljstvo Posavine, etnograf. predmete i figuralne prizore (*Prostori pjesme i zemlje, Moja Posavina*). Njegov je crtež čvrst, atmosfera rustikalna i poetična. U ilustraciji i opremi knjiga sjedinjuje pripovjedačko i likovno (Z. Balog, *Pjesme sa slagom*; K. Špoljar, *Gvožđe i lov*; K. Klarić, *Imam rep*; V. Jelić, *Domino*). Samostalno je izlagao u Zagrebu (1963, 1965, 1972, 1976, 1980, 1982, 1985, 1986, 1988), Sisku (1977), Selcu (1981), Vinkovcima (1989), Osijeku (1989) i Karlovcu (1990). Sudjelovao je na skupnim izložbama u Zagrebu, Beogradu, Brnu, Varšavi, Pragu i Leipzigu. Objavio je grafičku mapu *Korablja* (1980).

LIT.: J. Baldani, Oživljavanje ilustracije, Republika, 1965, 9. — Š. Vučetić, Izložba Ivana Antolčića, ibid., 1972, 7–8. — V. Maleković, Fantastika sjećanja, Vjesnik, 28. IV. 1972. — B. Čačić, Ivan Antolčić (katalog), Sisak 1977. — Ž. Sabol, Ivan Antolčić (katalog), Vinkovci 1989. — Ž. Sa.

ANTOLČIĆ, Jelena, keramičarka (Kraljevo, Srbija, 15. III. 1934). Završila Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1954 (S. Skopal, B. Dužanec). Na skupnim izložbama sudjeluje od 1959 (Zagreb, Ljubljana, Subotica, Beograd, Vallauris, Faenza). Bila je industrijski oblikovatelj u tvornici keramike u Zaprešiću. Bavi se porculanom, geometrijski ornamentiranih ukrasa i funkcionalnih oblika. Samostalno je izlagala u Zagrebu (1984, 1991).

ANTOLEC, Matija, graditelj inženjer (Petrinja, 1849 — Graz, 3. X. 1894). Završio Građevnu obrtnu školu u Stuttgartu i Visoku politehničku školu u Zürichu. God. 1872–76. zaposlen u vojnoj službi u Zagrebu, gdje je gradio vojne objekte i ceste. Od 1881. do smrti radio u Hrvatsko-slavonsko-dalmatinskoj zemaljskoj vladi te je znatno utjecao na razvitak arhitekture i urbanizma Zagreba i Hrvatske (*Građevni red za grad Zagreb*, 1889; *Građevni red za ladanje*, 1893). Od njegovih projektantskih radova danas su poznati samo Dalmatinski paviljon na gospodarsko-šumarskoj izložbi u

Zagrebu 1891, pretvoren u vilu (Ul. Gorana Kovačića 29, s M. Lenucijem) te zgrada »Kola« i »Sokola« (Trg M. Tita 5–6).

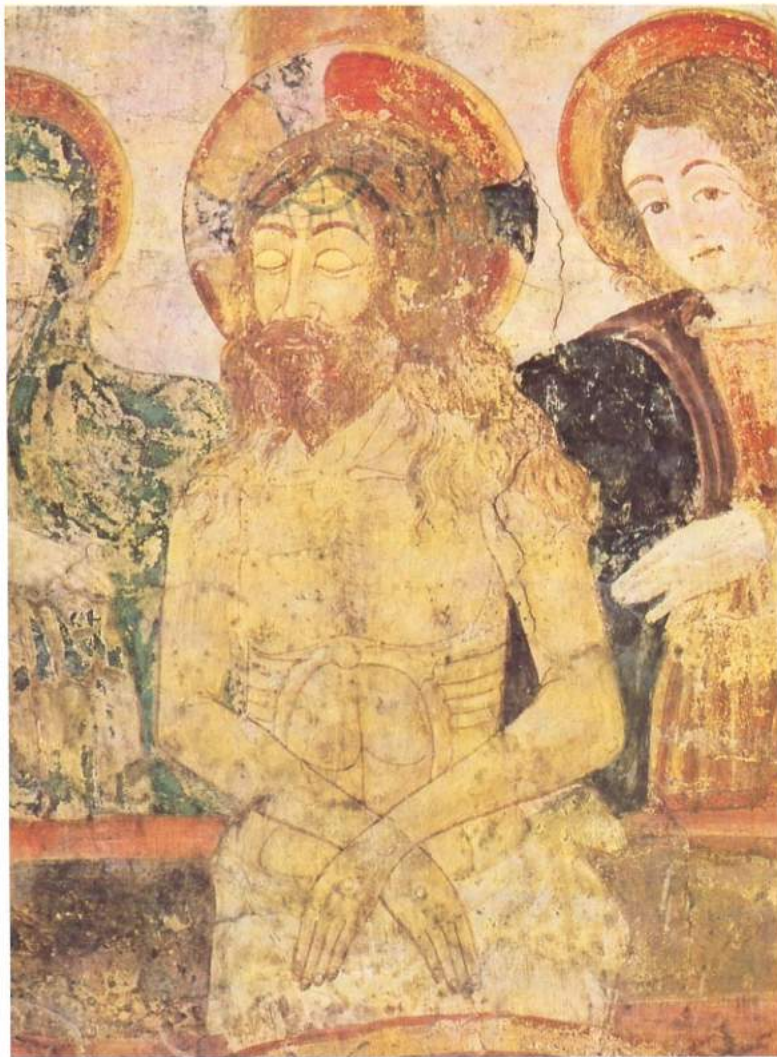
LIT.: J. Holjac, Matija Antolec, Vesti društva inženira i arhitekata, 1894, XV, 6. — L. D.

ANTOLIĆ, Franjo, ljevač spomenika (Zagreb, 22. I. 1897 — 16. X. 1973). Naukovao je kod I. Kerdića na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, u ljevaonici bronce. Studirao je kiparstvo na Umjetničkoj akademiji 1918/19. ali ga je uskoro pozvao I. Meštrović da lijeva njegove skulpture. Usavršavao se u Pragu i Italiji. Vodio je ljevaonicu zagrebačke Akademije 1927–49. Odlao je mnoga poznata djela hrv. kipara.

ANTOLIĆ, Vlado, arhitekt i urbanist (Dežanovac kraj Bjelovara, 4. VI. 1903 — Zagreb, 13. V. 1981). Diplomirao je na Tehničkoj visokoj školi u Beču 1927. God. 1929–31. radi kod Freudenreicha i Deutscha, a 1932–45. u gradskom građevnom uredu u Zagrebu. Zajedno sa S. Hribarom, A. Ulrichom i J. Seisselom izrađuje *Regulatornu osnovu*

I. ANTOLČIĆ, Pijevac

ANTON S PADOVE, *Imago pietatis*, detalj freske u crkvi Sv. Roka u Draguču

Zagreba (1931–35), a od 1936 (s I. Zemljakom) radi na njezinoj provedbi. A. je bio aktivan član CIAM-a (1932–39) i supotpisnik Atenske povelje (1933). Kao član Radne grupe Zagreb (1932–35) organizira dokumentarnu izložbu »Kuća i život« u okviru IV. izložbe »Zemlje« (1932) te projektira Poljoprivredno-šumarski fakultet (s J. Pičmanom, 1935) u Zagrebu. Načela modernog shvaćanja arhitekture provodi u natječajnim projektima pojedinačnih objekata (Narodni dom u Banjoj Luci, 1929; Hrvatski planinarski dom i Dom poštanske štedionice na Sljemenu, 1933; osnovna škola u Varaždinu, 1935; Ministarstvo građevina u Beogradu, 1936; hotel na Plitvicama, 1940) i u urbanističkim rješenjima (regulacija Sušaka, 1934, Niša, 1935. i Novog Sada, 1935–36). U razdoblju između dva svj. r. projektirao u Zagrebu: Ambulantu u Hirčevoj ul. (1936), Školu za civilnu zaštitu na Ksaveru (1937) te regulatornu osnovu i tipske objekte obiteljskih kuća za Cvjetno naselje (1939).

Poslije 1945. A. organizira urbanističku službu u Hrvatskoj, a 1947. sudjeluje u osnivanju Urbanističkoga instituta Hrvatske. Na osnovi praktičnih iskustava i suvremene teoretske misli utemeljuje proces regionalnoga i urbanističkoga planiranja, radeći direktivne regulatorne osnove Karlovca, Siska, Duge Rese, Ploča, Dubrovnika i Makarske. Od 1945–53. također je savjetnik za urbanizam u Makedoniji gdje radi planove za Prilep, Bitolj, Strugu i Ohrid. God. 1949. sudjeluje u osnivanju Zavoda za urbanizam Zagreba gdje radi *Regulatornu osnovu Zagreba* (1953).

Kao savjetnik Ujedinjenih naroda za urbanizam i regulativno planiranje (1953–65) organizira urbanističke službe u Burmi (generalni plan Rangoona), Maleziji (detaljni urbanistički plan Kuala Lumpura i prostorni plan doline Klang) i Indoneziji.

LIT.: S. Planić, Problemi suvremene arhitekture, Zagreb 1932. — Isti, Grad i društvo, dva predavanja ing. VI. Antolića, Književnik, 1933, 4. — E. Franković, Arhitekt Vlado Antolić, ŽU, 1976, 24–25. — T. Premrl, Istanje i provedba suvremenih arhitektonskih načela, ČIP, 1981, 343. — Isti, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1989. D. Sek.

ANTOLKOVIĆ, Gustav, slikar (Vukovar, 26. VII. 1883 — Osijek, 24. VI. 1964). Studirao u Budimpešti, predavao u Karlovcu i Osijeku. U I. svj. r. nekoliko godina provodi u zarobljeništvu (azijska Rusija), odakle donosi brojne crteže i izlaže ih 1922. u Osijeku. U kasnijem razdoblju slika mrtve prirode, uglavnom u pastelu.

ANTONINI, Mario, arhitekt i industrijski oblikovatelj (Zagreb, 21. IV. 1929). Diplomirao na arhitektonskom odjelu akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu 1955. Do osnivanja Centra za industrijsko oblikovanje u Zagrebu, djeluje kao slobodni umjetnik, a zatim postaje direktor Centra. Suraduje s privrednim poduzećima na realizaciji promotivnih izložbi u inozemstvu. Oblikuje interijere Radničke biblioteke i Gradske biblioteke u Zagrebu, te izložbeni paviljon na temu stanovanja na Trijenalu u Milanu 1957. R.

ANTONINI, Marko, slikar i scenograf (Gemoni, 7. IX. 1849 — Zagreb, 25. V. 1937). Slikarstvo je studirao u Rimu gdje ga je zapazio grof A. Nugent i doveo u Hrvatsku 1875. da mu popravi freske na imanju u Oroslavju i oslika dvorac na Trsatu. Izradio je brojne slike i portrete u Zagrebu i drugim mjestima po Hrvatskoj. Osobito mu je uspio dekorativni strop u starom gradu na Trsatu. Oslikao je mnoge crkve u Hrvatskoj i Bosni. Za staro kazalište na Markovu trgu u Zagrebu izradio je scensku opremu Halévyjeve opere *Židovka* i Zajčeve *Aphrodite* 1888 (s E. Weingartenom). Sačuvano je oko 50 obojenih scenografskih skica iz njegova posjeda. Antoninijeva supruga *Klotilda* bila je umjetnica u dekorativnom vezu.

LIT.: J. Konjović, Boja i oblik u scenskom prostoru, Rad JAZU, 1962, 326, str. 33–35. P. C.

ANTONINI, Oto, slikar (Zagreb, 17. VII. 1892 — 15. II. 1959). Višu školu za umjetnost i umjetni obrt završio 1913. u Zagrebu, a studij nastavio u Sieni, posvećujući se crkvenom slikarstvu. Izradio je nekoliko svetačkih slika u crkvama Sv. Vinka i Sv. Franje u Zagrebu. Radio je kao ilustrator novina, a bio je i urednik zagrebačkog ilustriranog tjednika »Svijet« tridesetih godina. Bavio se i portretnim slikarstvom, pa je vješto slikao, pretežno u pastelu, portrete imućnih zagrebačkih građana. R.

ANTONIO IZ VENECIJE, slikar (Dubrovnik, potkraj XIV. st.). Bio je državni slikar Republike do 1390, kada je morao napustiti stan i radionicu na Placi (Stradunu), a u državnoj ga je službi naslijedio slikar Petar Madžar. Posljednji se put spominje u Dubrovniku 1391.

ANTON S PADOVE, slikar (XVI. st.) iz istarske Padove (Kašćerge). Njegov ciklus zidnih slika u crkvi Sv. Roka u Draguču, datiran 1529, obuhvaća širok krug sakralnih tema. God. 1529. izradio je triptih za kapelu Sv. Jerolima u Humu (danas u sjemeništu u Pazinu) sa središnjim prikazom *Bl. Djevice Marije s djetetom* i donatorom. U bogatoj ostavštini istarskoga slikarstva to je jedina sačuvana slika na platnu. Na zidovima crkve Sv. Roka u Oprtlju naslikao je prizore iz svetačkih legendi. Glag. natpisi na zidnim slikama u Draguču i podnožju humskoga triptiha zovu ga Anton s Padove dok se na lat. natpisu iz 1537. na oltarnoj zidnoj slici u Draguču naziva *Antonius Padovanus*. U svojim kolažnim kompozicijama služio se grafičkim predlošcima i ilustracijama iz knjiga. Majstor Anton je prislan i naivan pučki umjetnik koji posjeduje vješt i fin crtački rukopis. S njime završava srednjovj. slikarska tradicija u Istri.

LIT.: A. Morassi, Antica pittura popolare nell' Istria, Le vie d'Italia, 1924. — B. Fučić, Humski triptih, Bulletin JAZU, 1957, 3. — Isti, Istarske freske, Zagreb 1963. B. F.

ANTUNAC, Grga, kipar (Šibenik, 11. III. 1906 — Zagreb, 15. I. 1970). Učio na Obrtnoj školi u Splitu (1920–26), Umjetničkoj akademiji u Zagrebu (1926–30) i dvije godine u specijalki I. Meštrovića. God. 1932/33. nastavio studij u Parizu. Putovao Italijom i zemljama Bliskog istoka. Od 1946. profesor na Akademiji u Zagrebu. Nekoliko godina (1932–35) radi u Meštrovićevoj ateljeu gdje kleše reljefe za mauzolej u Otavicama, zatim *Povijest Hrvata* i *Sfingu* (s I. Lozicom) a radi i dvije karijate u granitu za Meštrovićev *Spomenik neznanom junaku* na Avali. God. 1937–39 pomaže A. Augustinčiću pri izvedbi konjaničkih spomenika. Kleše granit, mramor i kamen, radi u bronci, reže drvo i bjelokost, modelira u terakoti. Radi memorijalne spomenike (Sali na Dugom otoku, Garešnica), poprsja (*Simo Matavulj*, *Vilim Galjer*, *Lenjin*), portrete (*Glava djevojke*, *Moja žena i djeca*, *Nada Tončić*, *Maksim Gorki*, *Portret Mirka Račkog*, *Moja ujna*), kompozicije i plakete. Skulpture modelira realistički. Vrijedni su njegovi aktovi u mramoru i brončani likovi zlarinskih žena. God. 1968. izradio nove brončane vratnice na zap. portalu šibenske kate-